

Karga Feramuz'un Aşkı • Nazlı Eray

Köprü Kitaplar • Roman • 180 sayfa • Önerilen sınıflar: 5, 6, 7, 8
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • ZAMAN ve MEKÂN • DOĞA ve EVREN • DUYGULAR
müze • tarih • gizem • arkeoloji • iletişim • hırsızlık • köşk • sevgi • günlük •
efsaneler • mektup • mumya • lahit • İstanbul

Editörlüğünü **Semih Gümüş**'ün üstlendiği Köprü Kitaplar koleksiyonunun 25. kitabını, çağdaş edebiyatımızın fantazyaya ustası **Nazlı Eray** yazdı. Bir köşkün bahçesinden müze koridorlarına uzanan farklı bir sevdanın izini süren roman, çocuk gözünden esrarengiz bir dünya sunuyor. Duyguların zamanı aşan gücünü duyumsatan, tutkulu ve sıradışı kahramanlarıyla geçmişle bugün arasında hafızalardan silinmeyecek bir roman.

Ağaçtan düşen günlüğü okuyan Nazlı, seksenlik Karga Feramuz'un, köşkün sahibesine sevdalı olduğunu öğrenir. İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin bekçisiyle ve Firavun İskelet'le arkadaşlık eder. Özgür olmak isteyen Venüs, Mısırlı köle ve öteki heykeller, İstanbul'da yaşamak isteğiyle müzeyi terk etmeye karar verirler. Ağlayan Kadınlar Lahti'nden Agrippina da, Erenköy'deki köşkte kendine iş bulmuştur. Heykeller müzeye dönecek mi, Nazlı kalbi kırık Karga'ya yardım edebilecek midir?..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Kitabın başında bir karganın hatıra defterini ve bir çocuğun iskeletle arkadaşlığını öğreniyoruz. Bu iki unsur hikâyenin gelişimi, kitabın içeriği hakkında okura neler vadediyor?
- 2- Hikâyedeki iki ana mekândan biri olan İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ni kimler gezdi? Arkeoloji müzelerinde ne tür eserler sergilenir?
- 3- Eski kentlerdeki köşk yaşamı ve Cevriye Babaanne'nin evlendiği görücü usulü için neler biliyorsunuz? İki yabancıнын görücü usulüyle hayat boyu sürececek bir ilişki içine girmesi size nasıl geliyor? Romanda bu evlenme ritüeli hakkında neler anlatılıyor; bu törenler bugün de yapılıyor mu?
- 4- Bekçi Bahattin'in zenginlik algısı ve işine yaklaşımı hangi bakımlardan şaşırtıcı? Sizce sorumluluğunu maaşıyla ölçenler mi, Bekçi Bahattin gibi farklı değerlere bağlananlar mı daha verimli olur? Benzer şekilde, bir banka çalışanı ya da bir garson işinde ne gibi farklı değerler bulabilir, tartışın.
- 5- Günümüzde ne tür eylemler, müzedeki köle heykellerin özgürlük talebiyle ayaklanmalarının karşılığı olabilir? Gerçekte, firavunlara karşı ayaklanan köleler amaçlarına ulaşabilirler miydi? Kölelik, özgürlük, sömürge kavramları size neler düşündürüyor? Günümüzde kölelikten, sömürgecilikten ve özgürlük yoksunluğundan söz edilebilir mi?
- 6- Vantrilok torsonun başının, kazı sırasında kepçenin çarpması sonucu kırıldığını öğrenmek arkeolojik kazı yöntemleri hakkında neler düşündürüyor? Tarihi ortaya çıkarmayı amaçlayan bu kazılarla, inşaat temeli kazma arasında nasıl fark olmalı; hangi yöntemler kullanılmalı? Kepçe, dozer, balyoz gibi alet ve araçlar arkeolojik kazılarda ne işlere yarar?
- 7- Ateş'in mağarasının duvarına çizdiği bizon resmi gibi mağara resimleri hangi çağı işaret ediyor? Dünyada nerelerde mağara resimleri var? Bu resimler sanat yapmak için mi yoksa başka bir gereksinim için mi çizilmiş olabilir? Bu resimler bir tür günlük ya da mektup sayılabilir mi? Nedenlerinize birlikte açıklayın.
- 8- Ateş'in mağarasında Bekçi Bahattin'in, "Hayatta ne çok şeyi fark etmeden günü geçiriyoruz," sözünü nasıl örneklersiniz? Ateş'in yerinde olsanız, insanoglunun yüzyıllardır katettiği yolda sizi en çok etkileyen gelişme ne olurdu?
- 9- Ağlayan Kadınlar ile Ağlayıcı Kadınlar ifadelerinin arasında ne fark var? Lahitteki kadınlar neden bu ifadeler hakkında hassas?

- 10- Büyük İskender, Büst Mario'yu ve Feramuz'u sevdikleri konusunda nasıl teselli ediyor ki, Bahattin onun bilge olduğuna karar veriyor?
- 11- Okur Karga Feramuz'u nasıl algılıyor? Sizce yazar neden karakter olarak kargayı tercih etmiş; kedi, köpek, muhabbet kuşu, tavuk gibi insana daha yakın bir hayvan seçemez miydi? Karga Feramuz gerçek hayatta neyin ya da kimlerin temsilcisi olabilir?
- 12- Kitabın sonunda yazarın işaret ettiği gibi, yaşam döngüsünde tarih boyunca aşk hep var; sizce aşk gibi başka hangi duygular var? Bunu nasıl anlıyorsunuz?
- 13- Hikâyede Nazlı'nın İstanbul Arkeoloji Müzeleri ile evinin bahçesindeki ceviz ağacından düşen günlük arasında gidip geldiği bu fantastik evrendeki olaylar, durumlar ve karakterler günümüzdeki gerçek hayata ilişkin neleri çağrıştırıyor? Bu gerçeküstülüğün içinde bugün aslında neler gerçek?
- 14- Yazar Nazlı Eray'ın bu fantastik hikâyesinde sizi en çok şaşırtan gerçeküstü unsur ya da olay hangisi oldu; neden?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Araştırma:** Firavun, lahit, Venüs, mumya, Büyük İskender, gladyatör, büst, torso, Amon Ra, mağara resimleri gibi hikâyede geçen arkeolojik ve tarihi değerlerle ilgili sözcükleri tek tek küçük kâğıtlara yazın; bir torbaya koyun. Öğrenciler 2 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup torbadan çektiği sözcüğün işaret ettiği konuyu araştırarak kimliğini/işlevini, önemini/tarihteki yerini ve yaptıklarını, yaşadığı/yapıldığı dönemleri ve yerleri anlatan, görsellerle desteklenmiş kısa bir sunum hazırlasın.
- **El işi:** Gruplar halinde çalışarak romanda geçen Venüs heykelinin, İskender'in büstünün/heykelinin, bezemeli lahtin ve bir torsonun çamur, kâğıt, kil vb. malzemelerden benzerlerini (replikalarını) yapın ve atölye süresince sınıfta sergileyin. Bunlarla birlikte yine yaratıcı malzemelerle Karga Feramuz'un oyuncaklarını yaparak sınıfta çeşitli noktalara yerleştirin/asın.
- **Film:** 1993'te Milan Trenc tarafından yazılan çocuk kitabından esinlenerek çekilen ve ilki 2006'da gösterime giren *Müzedede Bir Gece* (Night At The Museum) adlı film serisini sınıfça izleyin. Filmdekilerle kitaptaki müze sahnelerini karşılaştırın.
- **Canlandırma:** İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ne bir gezi düzenleyin ya da <https://sanalmuze.gov.tr> adresinden seçerek sanal bir tur yapın. Sonrasında herkes müzeden seçtiği bir heykeli, freski ya da objeyi canlandırarak konuşursun. (Örnek: *Ben MÖ 3. yüzyılda yapılmış bir unguentariumum. Yunanlar banyodan ve atletizm yarışmalarından sonra, vücutlarına kokulu yağlar sürerlerdi, işte ben o yağları koydukları zarif kaplardanım. Zamanın en ünlü ustası Andosius tarafından yapıldım. Siz benim daha küçük boyda olanlarıma "gözyaşı şişesi" diyorsunuz...*) Anlatımlar hayallerle köpürtülebilir. Objeye/kişiyeye uygun aksesuarlar kullanılması ve aktarımların teatral düşünülmesi canlandırmalara ilgiyi arttıracaktır.
- **Sergi:** Romana ana mekân olarak seçilen İstanbul kenti hem ülke hem dünya için eşsiz. Bu kenti her yönüyle tanıtabilecek fotoğraf, çizim, yazı ve afişlerden oluşan büyük bir kolaj sergi hazırlayın. Fiziki ya da dijital düşünülebilecek bu sergide İstanbul tabloları ve fotoğrafları, kent için yazılan şiir ve romanlar, kentin ören yerleri ve tarihi, turistik mekânları, olumlu-olumsuz nitelikleri sanatsal bir tarzda ifade edilmeli. "Karga Feramuz'un kenti: İstanbul" adıyla hazırlanacak sergi, okul içinde ve dışında yaygınlaştırılsın; hatta İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetkilileriyle paylaşılınsın.
- **Karikatür:** Herkes kitaptaki karakterlerin, hikâyede yaptıklarını gösterecek biçimde karikatürlerini yapsın. Örnek: Günlük yazar Feramuz, kentin ortasında şaşkın Ateş, takılarıyla arabaya binen Venüs, ev işi yapan Agrippina, Uma'ya hayran büst Mario, Ateş'e hayran Ağlayan Kadınlar, altın giysisiyle Firavun vb... Karikatürler, fiziki ya da dijital olarak hazırlanabilecek "Karga Feramuz'un Dünyası" panosunda sergilensin.

- **Sunum:** Öğrenciler ikililer halinde gruplansın. Gruplar, Nazlı ve Bekçi Bahattin gibi “hayal suyu”ndan içseler tarihin hangi dönemine gitmek ve ne tür gizemli olaylar yaşamak ya da efsanevi durumlara tanık olmak istedikleriyle ilgili hayal kursunlar. Hayallerini diğerlerini etkileyecek biçimde görsel ve sanatsal unsurlarla destekleyen sunumlarını sınıfla paylaşsınlar.
- **Gösteri:** Kitaptaki eğlenceli ya da gerçeküstü konuşmaları gönüllü öğrencilerle parodiler biçiminde sahneye koyun. Örneğin; Venüs’ün köleye olan aşkını itiraf etmesi; Ateş’in mağarada Nazlı, bekçi ve büstle karşılaşması; kölelerin ayaklanması ve firavun iskeletinin onları yatıştırması; Ateş’in psikologla randevuları; Feramuz’la Cevriye Hanım’ın konuşması vb. gerçeküstünün gerçeğe karıştığı bölümleri, özündeki espriyi vurgulayarak oynayın. Tüm okulun ve velilerin davet edileceği bir gösteri hazırlayın.
- **Söyleşi:** Arkeolojik çalışmalar, kazı süreçleri, buluntular ve restorasyonları, koruma ve sergileme yöntemleri gibi konularda bilgi almak, öğrencilerin sorularını yanıtlamak üzere bir arkeolog ya da bir müzeciye davet edin. Sınıfın gizemlerle dolu bu konuda bilgilenmesini sağlayın.